

5. *hospodářsko-dopravní komisi*, která má odstraniti nevýhody a obtíže hospodářského a komunikačního rázu.⁴

Československý vyslanec v Budapešti byl již pověřen ministerstvem zahraničních věcí, aby se dotázal maďarské vlády, jak si představuje urychlené zřízení těchto různých komisí. Bude se doporučovati, aby veškeré tyto komise měly jednotné vedení, kterým by mohl býti pověřen, dle příkladu polského a německého, náš vyslanec v Budapešti.

Seznam expertů, kteří přicházejí v úvahu jako členové jednotlivých komisí, byl již sestaven a schválen slovenskou a podkarpatoruskou vládou.

Ministerstvo zahraničních věcí se zároveň zmocňuje, aby na tomto podkladě a s přibráním některých jiných potřebných odborníků sestavilo přesný seznam znalců, kteří budou bráti účast na jednání s Maďarskem.

Seznam tento bude předložen k dodatečnému schválení v některé z nejbližších schůzí vlády⁵.

za předsedu vlády:
Sládek, v. r.

AMZV ČR, PrS, kart. 65, f. 4, č. 156 516/VI-4/38. Odpis, strojopis.

¹ „Předsedou československé delegace byl by pravděpodobně general Viest. Práce delimitační komise začnou (teprve po skončení evakuace. V Budapešti bylo by pouze třeba stanoviti bližší zásady pro delimitaci, patrně po vzoru berlínském.“ – AMZV ČR, PrS, kart. 65, f. 14, č. 155 056/VI-4/38. Záznam z porady na MZV 5. 11. 1938.

² V dnech 1. – 5. 11. 1938 rokovali v Bratislavě vojenská experti obidvoch státov o jednotlivých etapách evakuácie, obsadzovania teritória a o iných otázkach súvisiacich s odstúpením územia Maďarsku.

³ V zázname z porady na MZV 5. 11. 1938 sa uvádza: „Komise všeobecná a menšinová okamžitě nebude obsazena, protože její úkoly nejsou tak okamžitě naléhavé. O ustanovení těchto komisí dohodne se naša delegace v Budapešti.“ – AMZV ČR, PrS, kart. 65, f. 14, č. 155 056/VI-4/38.

⁴ V informácii MZV 5. 11. 1938 sa uvádza: „Jde tu v prvé řadě o zavedení „peage“ (prozatím železniční styk přes odstoupené území). Při chaosu, který v dopravě nastal zejména na Podkarpatské Rusi, bylo by naprosto nutno, aby fungovala železnice nadále stejným způsobem jako dosud; jinak nebude lze ani provéstí v pořádku evakuaci.“ – AMZV ČR, PrS, kart. 65, f. 14, č. 155 056/VI-4/38.

⁵ Pozri dok. č. 14.

9

5. november 1938, 13.30 hod., Praha.

Záznam telefonického rozhovoru J. Bujnáka, odborového radcu MZV, s M. Kobrom, česko-slovenským vyslancom v Budapešti, o napätí na hraniciach s Maďarskom a o proteste proti teroristickým akciám maďarských jednotiek.

Záznam

Na pokyn pána vyslanca doktora Čermáka telefonoval jsem na vyslanectví Československé republiky v Budapešti. U telefonu pan vyslanec Kobr:

„Zprávy podané před krátkou dobou neodpovídají skutečnosti a byly vyvolány místní nervositou. Ježto akce teroristů trvají dále, žádáme o zákrok. Ke zprávě poslané panu vyslanci doktoru

Krnovi¹, že maďarské oddily by se nezastavily na demarkační čáře, poznamenáva ministerstvo zahraničních věcí, že nemůže si představit, že by maďarská vláda si přála vytvořit takovou situaci, která by pro ni musela mít nedozírné důsledky.“

Pan vyslanec Kobr mi sdělil, že právě velmi energicky zakročil a pohrozil zastavením evakuace. Opakoval jsem mu, že teroristické akce trvají a že zákrok jest docela odůvodněný právě tím, že zejména nyní jest zapotřebí akce ty zastaviti, aby nekomplikovaly evakuaci.

Bujnák

AMZV ČR, PrS, kart. 61, f. 4, č. 183 629. Originál, strojopis.

¹ Pozri VA. Dokumenty II., s. 35, č. 3.

10

5. november 1938, Praha.

Záznam z porady zainteresovaných pracovníkov MZV o príprave česko-slovenskej vládnej delegácie na rokovanie s maďarskou delegáciou v Budapešti.

Záznam¹

Pan vyslanec Dr. Krno oznámil pozvaným, že je svolal k tomu, aby na podkladě zkušenosti, získaných v Berlíně, byly učiněny přípravy pro jednání našich komisí, které své práce začnou v úterý dne 8. listopadu v Budapešti. Je tu jistá analogie, která může posloužit jako vodítko při jednáních v Budapešti. Požádal pana vyslance Machatého, aby podal informace, co se týká celkové organizace práce různých komisí, zasedajících v Berlíně a zároveň, aby podal své podněty a náměty, které získal během svého pobytu v Berlíně.

Vyslanec Machatý v krátkosti pak přednesl celý plán, podle kterého různé komise československé pracují. Upozornil však, že mezi jednáním v Berlíně a Budapešti je základní rozdíl v tom, že všechna usnesení jdou k nejvyšší instanci – ke komitétu čtyř vyslanců velmocí – kdežto v Budapešti jen tehdy, když by se delegace československá a maďarská mezi sebou neshodly, odvolají se k rozhodnutí Itálie a Německa. Pak upozornil, že tak jako v jednání s Německem tak i v jednání s Maďarskem bude jedna z nejdůležitějších povinností dojednat nerušený další chod provozu železničního a poštovního.

Vyslanec Dr. Krno po stránce formální upozorňuje, že šéfem československé delegace bude vyslanec v Budapešti². Experti budou většinou z Bratislavy, na začátek jednání budou vysláni jen experti hlavní. Povolávání dalších potřebných expertů bude zařizovat předseda, t. j. vyslanec v Budapešti.

Ministr Friedmann připomíná, že tak jako v Berlíně v rukách vyslance Machatého soustřeďuje se agenda všech komisí a tak je zaručena jednotná práce – bude třeba, aby bylo postaráno o jednotné vedení též v Budapešti. Při jakémkoli jednání musí si být československá delegace vědoma, že jedná s nepřítelem.